

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛОВДИВ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРОГРАМА

ПО

ВЪТРЕШНИ БОЛЕСТИ II ЧАСТ

ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЯ

Приета на Катедрен съвет №49/25.05.2022 г.

Утвърдена от Факултетен съвет с Протокол №7/13.07.2022 г.

ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЯ

УЧЕБЕН ПЛАН

Дисциплина	Изпит в семестър	Аудиторна заетост				Кредити извънаудиторна заетост	Общо кредити	Часове по години и семестър
		Всичко	Лекции	Упражнения	Кредити			V година IX/X
Гастроентерология	X	210	60	150	7.0*	4.0*	11.0*	2/5

*за целия модул „Вътрешни болести II ч.“

Наименование на дисциплината:

„Гастроентерология” от II част Вътрешни болести

Вид на дисциплината съгласно ЕДИ:

Задължителна

Ниво на обучение:

Магистър /М/

Форми на обучение:

Лекции, упражнения, самоподготовка.

Курс на обучение: V курс

Продължителност на обучение:

Български студенти - 2 семестъра – IX и X семестър

Обучението се провежда в 3 последователни цикъла по 10 седмици, в рамките на двата семестъра.

Хорариум:

Български студенти – за всеки цикъл от 10 седмици - 20ч лекции, 50 ч упражнения. Общо за трите цикъла /IX-X семестри/ - 60ч лекции, 150ч. упражнения

Помощни средства за преподаване:

Мултимедийни презентации, схеми, диапозитиви за диагноза и лечение на отделните заболявания на стомашно-чревния тракт, жлъчно-чернодробната система и заболяванията на панкреаса, демонстрация на абдоминална ехография, сляпа чернодробна биопсия, тънкоиглена аспирационна биопсия, горна и долна ендоскопия.

Форми на оценяване:

Текущ контрол - входящ тест при започване на цикъла упражнения по гастроентерология и хепатология, ежеседмичен по време на практическите упражнения, устно изпитване, изходящ тест при завършване на цикъла упражнения.

Краен - входящ тест, казус, устно събеседване за оформяне на крайната оценка.

Формиране на оценката:

Формира се средна текуща оценка за всеки цикъл от 10 седмици

Аспекти при формиране на оценката:

Ниво на теоретичната подготовка за всяко упражнение, умения за работа при леглото на болния, участие в практическите упражнения и при обсъждането на пациенти, решаване на тестове и казуси.

Семестриален изпит:

Да / входящ тест, казус, устно събеседване /, съвместно с нефрология и ендокринология

Държавен изпит:

Да / писмен и устен изпит /

Водещ преподавател:

Доц. Д-р Вл. Андонов, дм

Катедра:

II Катедра по Вътрешни болести

АНОТАЦИЯ

Заболявания на гастро-интестиналния тракт, хепато-билиарната система и панкреаса. Основни нозологични единици. Етиология, патогенеза, класификации. Клинична картина, клинични форми, диагноза, диференциална диагноза на болестите на стомашно-чревния тракт, жлъчно-чернодробната система и панкреаса. Принципи на лечение. Диетични режими. Медикаментозно лечение. Консервативно лечение на усложненията. Консенсуси за лечението на водещи нозологични единици.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Основна цел на дисциплината - овладяване на знания и умения за диагностика и лечение на заболяванията на стомашно-чревния тракт, жлъчно-чернодробната система и панкреаса.

Усвояване на необходимите знания и умения за изследване на болните със заболявания на гастро-интестиналния тракт чрез основните физикални методи, поставяне на диагноза и провеждане на лечение, определяне прогнозата на заболяването. Запознаване с показанията и възможностите на основните параклинични методи на изследване за потвърждаване на поставената диагноза.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Овластяване на знания за етиологията, патогенезата, клиничната картина, диференциалната диагноза и лечението на заболяванията на стомашно-чревния тракт, жлъчно-чернодробната система и панкреаса.

Придобиване на практически умения за диагностиката и лечението на заболяванията на гастро-интестиналния тракт, хепато-билиарната система и панкреаса.

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН ЗА ЦИКЪЛ ЛЕКЦИИ ПО ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЯ

СЕДМИ-ЦА	ЛЕКЦИЯ
1 седмица	Болести на хранопровода – 2ч
2 седмица	Гастрити – хронични гастрити – 2 ч
3 седмица	Язвена болест на стомаха и дванадесетопръстника – 2 ч
4 седмица	Рак на стомаха – 2 ч
5 седмица	Ентероколити – 2ч
6 седмица	Язвен колит. Болест на Crohn - 2 ч
7 седмица	Хронични хепатити – 2 ч
8 седмица	Чернодробни цирози – 2 ч
9 седмица	Жлъчно-каменна болест – 2 ч
10 седмица	Панкреатити. Рак на панкреаса – 2 ч

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН ЗА ЦИКЪЛ УПРАЖНЕНИЯ ПО ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЯ

СЕДМИЦА	УПРАЖНЕНИЯ
1 седмица	1. Изследване на гастроентерологично болен. Основни симптоми в гастроентерологията – 3 ч.

	2. Изследване на стомах. ГЕРБ. Остри гастрити – 2 ч.
2 седмица	1. Хронични гастрити – 3 ч. 2. Лечение на гастритите – 2 ч.
3 седмица	1. Язвена болест на стомаха и дуоденума– клиника, усложнения – 3 ч. 2. Язвена болест на стомаха и дуоденума – лечение – 2 ч.
4 седмица	1. Рак на стомаха. Ранна диагноза – 3 ч. 2. Функционални заболявания на стомаха – 2 ч.
5 седмица	1. Ентерити - 3 ч. 2. Ентеропатии /спру/. Болест на Крон – 2 ч.
6 седмица	1. Хронични колити. ХУХК - 3 ч. 2. Рак на дебелото черво – 2 ч.
7 седмица	1. Изследване на черен дроб–3 ч. 2. Хронични хепатити – 2 ч.
8 седмица	1. Чернодробни цирози – клиника, усложнения – 3 ч. 2. Чернодробни цирози – лечение – 2 ч.
9 седмица	1. Холелитиаза – 3 ч. 2. Хроничен холецистит – 2 ч.
10 седмица	1. Хроничен панкреатит – 3 ч. 2. Рак на жлъчните пътища и панкреаса – 2 ч.

ЛЕКЦИИ-ТЕЗИСИ
ЦИКЪЛ „ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЯ”

Лекция №1 – 2 часа

ФУНКЦИОНАЛНА (НЕЯЗВЕНА) ДИСПЕПСИЯ. ГЕРБ

Определение на понятието функционална (неязвена) диспепсия. Клиника, диагноза, лечение. Определение на понятието ГЕРБ. Етиология и патогенеза на ГЕРБ. Хистоморфологични промени при ГЕРБ. Клиника, диагноза, диференциална диагноза на функционална (неязвена) диспепсия и ГЕРБ. Лечение на функционална (неязвена) диспепсия и ГЕРБ.

Лекция №2 – 2 часа

ГАСТРИТИ

Определение на понятието гастрит. Класификация на гастритите. Сиднейска класификация. Хистоморфология на острите и хронични гастрити. Етиология и патогенеза на гастритите. Клиника на гастритите. Клинични форми (по тежест). Хроничен гастрит на корпуса (тип А). Хроничен гастрит на антрума (тип В). Специални гастрити. Диагностика и ДД на гастритите. Лечение на гастритите.

Лекция №3 – 2 часа

ФУНКЦИОНАЛНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА СТОМАХ. ЯЗВЕНА БОЛЕСТ НА СТОМАХА

Функционална изследване на стомаха. Определение на понятието язвена болест и пептична язва. Класификация на язвената болест. Етиология на заболяването: ендогенни и екзогенни фактори. Патогенеза: киселинно-пептична теория-агресивни фактори, целуларитет и стомашна секреция при ЯБС. Клетъчни механизми при стомашната секреция. Патогенетично действие на *H. pylori* при ЯБС. Концепции за мукусната бариера и обратната дифузия на H^+ . Защитни механизми на стомашната мукоза. Клиника на ЯБС.

Лекция №4 – 2 часа

ЯЗВЕНА БОЛЕСТ НА ДВНАДЕСЕТОПРЪСТНИКА

Етиология на язвената болест на дванадесетопръстника. Патогенеза: киселинно-пептична теория-агресивни фактори, стомашна секреция при ЯБД. Патогенетично действие на *H. pylori* при ЯБД. Клиника, диагноза, диференциална диагноза на ЯБД.

Лекция №5 – 2 часа

ЛЕЧЕНИЕ НА ЯЗВЕНАТА БОЛЕСТ

Хигиенно-диетичен режим при ЯБС и ЯБД. Основни групи медикаменти за лечение на язвената болест на стомаха и дванадесетопръстника. Съвременни схеми на лечение на *H. pylori* инфекцията

Лекция №6 – 2 часа

РАК НА СТОМАХА

Дефиниция на понятието ранен карцином на стомаха. Етиология, патогенеза, патологоанатомия и класификации на стомашния рак. Клинична картина на ранния и напреднал стомашен карцином. Ендоскопски белези, рентгенова диагностика и имунодиагностика на ранния и напреднал стомашен карцином. ДД на ранния и напреднал стомашен карцином. Консервативно и оперативно лечение на стомашния карцином.

Лекция №7 – 2 часа

ЕНТЕРОКОЛИТИ

Дефиниция на понятията остър и хроничен ентероколит. Етиология, патогенеза, класификации и клиника на ентероколитите. Диагностика. Копрологични и микробиологични изследвания. Диагностични тестове. Рентгенологично изследване на тънкото черво. Ентеропатии.

Лекция №8 – 2 часа

БОЛЕСТ НА КРОН

Етиология и патогенеза на заболяването. Хистологична характеристика. Клинични форми, диагноза и диференциална диагноза на М. Крон. Лечение на болестта на Крон.

Лекция №9 – 2 часа

ХРОНИЧЕН УЛЦЕРО-ХЕМОРАГИЧЕН

Дефиниция на понятието ХУХК. Етиология и патогенеза. По-важни теории. Иmunни фактори. Клиника. Клинични форми. Основен синдром. Диагноза и ДД. Усложнения-местни и общи. Лечение. Диета. Салазопирин и производни на 5-ASA. Кортикостероиди, имunosупресори и др.

Лекция №10 - 2 часа

ДИВЕРТИКУЛОЗНА БОЛЕСТ НА ДЕБЕЛОТО ЧЕРВО

Етиология, патогенеза, видове дивертикули. Клинична картина, диагноза и диференциална диагноза на заболяването. Усложнения. Лечение на неусложнената дивертикулозна болест на дебелото черво.

Лекция №11 – 2 часа

ХРОНИЧНИ ХЕПАТИТИ

Определение на понятието хроничен хепатит. Класификация. Етиология. Вирусни маркери. Патогенеза. Патогенеза на хроничните вирусни хепатити. Патохистология на хроничните хепатити. Хистологични форми. Хронични вирусни хепатити. Клинична картина на хроничните хепатити. Хроничен автоимунен хепатит. Диагноза и ДД на хроничните хепатити.

Лекция №12 – 2 часа

ЛЕЧЕНИЕ НА ХРОНИЧНИТЕ ХЕПАТИТИ

Хигиенно-диетичен режим. Групи медикаменти и режим на лечение на хроничен вирусен хепатит В. Лечение на хроничен вирусен хепатит С. Лечение на хроничния автоимунен хепатит.

Лекция №13 – 2 часа

ЧЕРНОДРОБНИ ЦИРОЗИ

Дефиниция на понятието цироза на черния дроб. Класификация. Етиология. Патогенеза на ЧДЦ. Макроскопска и хистоморфологична картина. Клиника на микро- и макронодуларната цироза. Параклинични изяви. Инструментални изследвания. Лечение на ЧДЦ. Диета. Медикаментозна терапия. Лечение на усложненията.

Лекция №14 – 2 часа

ЖЛЪЧНО-КАМЕННА БОЛЕСТ

Определение на понятието холелитиаза и холедохолитиаза. Етиология. Патогенеза, клинична картина. Клинични форми. Протичане и усложнения на холелитиазата. Холедохолитиаза. Еволюция и усложнения. Лечение на ЖКБ. Диета. Медикаментозна терапия. Ендоскопски методи на лечение на холе- и холедохолитиазата.

Лекция №15 – 2 часа

ПАНКРЕАТИТИ. РАК НА ЖЛЪЧНИТЕ ПЪТИЩА И ПАНКРЕАСА

Дефиниция на понятието панкреатит. Класификация, етиология и патогенеза на хроничните панкреатити. Клинична картина. Клинични синдроми. Усложнения на панкреатитите. Диагноза и ДД на панкреатитите. Лечение на хроничните панкреатити: диетично, субституиращо и симптоматично. Рак на жлъчните пътища и панкреаса.

ПРАКТИЧЕСКИ УПРАЖНЕНИЯ - ТЕЗИСИ

ЦИКЪЛ „ ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЯ”

Упражнение №1 – 3 часа

Изследване на гастроентерологично болен. Основни симптоми в гастроентерологията

Работа при леглото на болния, устно препитване.

Упражнение №2 – 2 часа

Изследване на стомах. ГЕРБ. Остри гастрити

Работа при леглото на болния, устно препитване, демонстрация на ФГДС/ВГДС.

Упражнение №3 – 3 часа

Хронични гастрити

Работа при леглото на болния, устно препитване, демонстрация на ФГДС/ВГДС.

Упражнение №4 – 2 часа

Лечение на гастритите

Работа при леглото на болния, изписване на рецепти за лечение, устно препитване, изготвяне на диета.

Упражнение №5 – 3 часа

Язвена болест на стомаха и дуоденума – клиника, усложнения

Работа при леглото на болния, устно препитване, демонстрация на ФГДС/ВГДС.

Упражнение №6 – 2 часа

Язвена болест на стомаха и дуоденума – лечение

Работа при леглото на болния, устно препитване, изписване на рецепти за лечение, изготвяне на диета.

Упражнение №7 – 3 часа

Рак на стомаха. Ранна диагноза

Работа при леглото на болния, устно препитване, демонстрация на ФГДС/ВГДС.

Упражнение №8 – 2 часа

Функционални заболявания на стомаха

Работа при леглото на болния, устно препитване, демонстрация на ФГДС/ВГДС.

Упражнение №9 – 3 часа

Ентерити

Работа при леглото на болния, устно препитване, разчитане на ентероклиза, изготвяне на диета, изписване на рецепти за лечение.

Упражнение №10 – 2 часа

Ентеропатии (спру). Болест на Крон

Работа при леглото на болния, устно препитване, разчитане на иригографии, изготвяне на диета, изписване на рецепти за лечение.

Упражнение №11 – 3 часа

Хронични колити. ХУХК

Работа при леглото на болния, устно препитване, демонстрация на ВКС, изготвяне на диета, изписване на рецепти за лечение.

Упражнение №12 – 2 часа

Рак на дебелото черво

Работа при леглото на болния, устно препитване, демонстрация на ВКС.

Упражнение №13 – 3 часа

Изследване на черен дроб

Работа при леглото на болния, устно препитване, демонстрация на абдоминални ехографии, изготвяне на диети.

Упражнение №14 – 2 часа

Хронични хепатити

Работа при леглото на болния, устно препитване, демонстрация на абдоминални ехографии, при възможност - сляпа чернодробна биопсия.

Упражнение №15 – 3 часа

Чернодробни цирози – клиника, усложнения

Работа при леглото на болния, устно препитване, коремна парацентеза.

Упражнение №16 – 2 часа

Чернодробни цирози – лечение

Работа при леглото на болния, устно препитване, изготвяне на диета, изписване на рецепти за лечение.

Упражнение №17 – 3 часа

Холелитиаза

Работа при леглото на болния, устно препитване, демонстрация на абдоминални ехографии, изготвяне на диета, изписване на рецепти за лечение.

Упражнение №18 – 2 часа

Хроничен холецистит

Работа при леглото на болния, устно препитване, демонстрация на абдоминални ехографии, изготвяне на диета, изписване на рецепти за лечение.

Упражнение №19 – 3 часа

Хроничен панкреатит

Работа при леглото на болния, устно препитване, демонстрация на абдоминални ехографии, изготвяне на диета, изписване на рецепти за лечение.

Упражнение №20 – 2 часа

Рак на жлъчните пътища и панкреаса

Работа при леглото на болния, устно препитване, демонстрация на абдоминални ехографии, тънко-иглена биопсия – при възможност

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА:

1. „Клиника и терапия на вътрешните болести” – II част. Проф. Д-р Д. Димитраков и кол. Издателство „Полиграф”, 1998г.
2. “Клиника и терапия на вътрешните болести” – Нефрология, Ендокринология, Гастроентерология. Под редакцията на Проф. Д-р Д. Димитраков, Издателство “Медицински Университет”- Пловдив, 2006г.
3. Тестове и казуси по нефрология, ендокринология и гастроентерология за самоподготовка на български език
4. Презентации за онлайн обучение.

**КОНСПЕКТ
ЦИКЪЛ „ ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЯ”**

1. Заболявания на хранопровода - ахалазия, хиатусни (диафрагмални) хернии, карцином.
2. Гастроезофагеална рефлуксна болест (ГЕРБ). Функционална (неязвена) диспепсия.
3. Гастрити. Остри и специални форми. Остър гастрит.
4. Хронични гастрити.
5. Язвена болест - етиология и патогенеза.
6. Язвена болест на стомаха.
7. Язвена болест на дванадесетопръстника.
8. Язвена болест - лечение.
9. Усложнения на язвената болест.

10. Рак на стомаха - ранна диагноза.
11. Ентероколити.
12. Болест на Крон.
13. Хроничен улцеро-хеморагичен колит (ХУХК).
14. Лесно дразнимо дебело черво (Colon irritabile).
15. Дивертикулозна болест на дебелото черво.
16. Колоректален карцином.
17. Хронични хепатити - класификация, етиология и патогенеза.
18. Хронични хепатити - клиника, диагноза, ДД и лечение.
19. Хроничен автоимунен хепатит.
20. Чернодробни цирози - класификация, етиология и патогенеза.
21. Чернодробни цирози - клиника, усложнения, диагноза, ДД.
22. Чернодробни цирози - лечение.
23. Билиарна цироза. Първична билиарна цироза (ПБЦ).
24. Рак на черния дроб.
25. Холелитиаза - етиология, патогенеза, клиника.
26. Холелитиаза - усложнения, диагноза, ДД и лечение.
27. Холангити и холангиохепатити.
28. Новообразувания на жлъчния мехур и извънчернодробните жлъчни пътища.
29. Чернодробна енцефалопатия. Кома.
30. Панкреатити. Хронични панкреатити.
31. Рак на панкреаса.

АВТОРИ НА ПРОГРАМАТА: Доц. Д-р Вл. Андонов, дм; Доц. Д-р Д. Дойков, дм;
Д-р Е. Чолакова